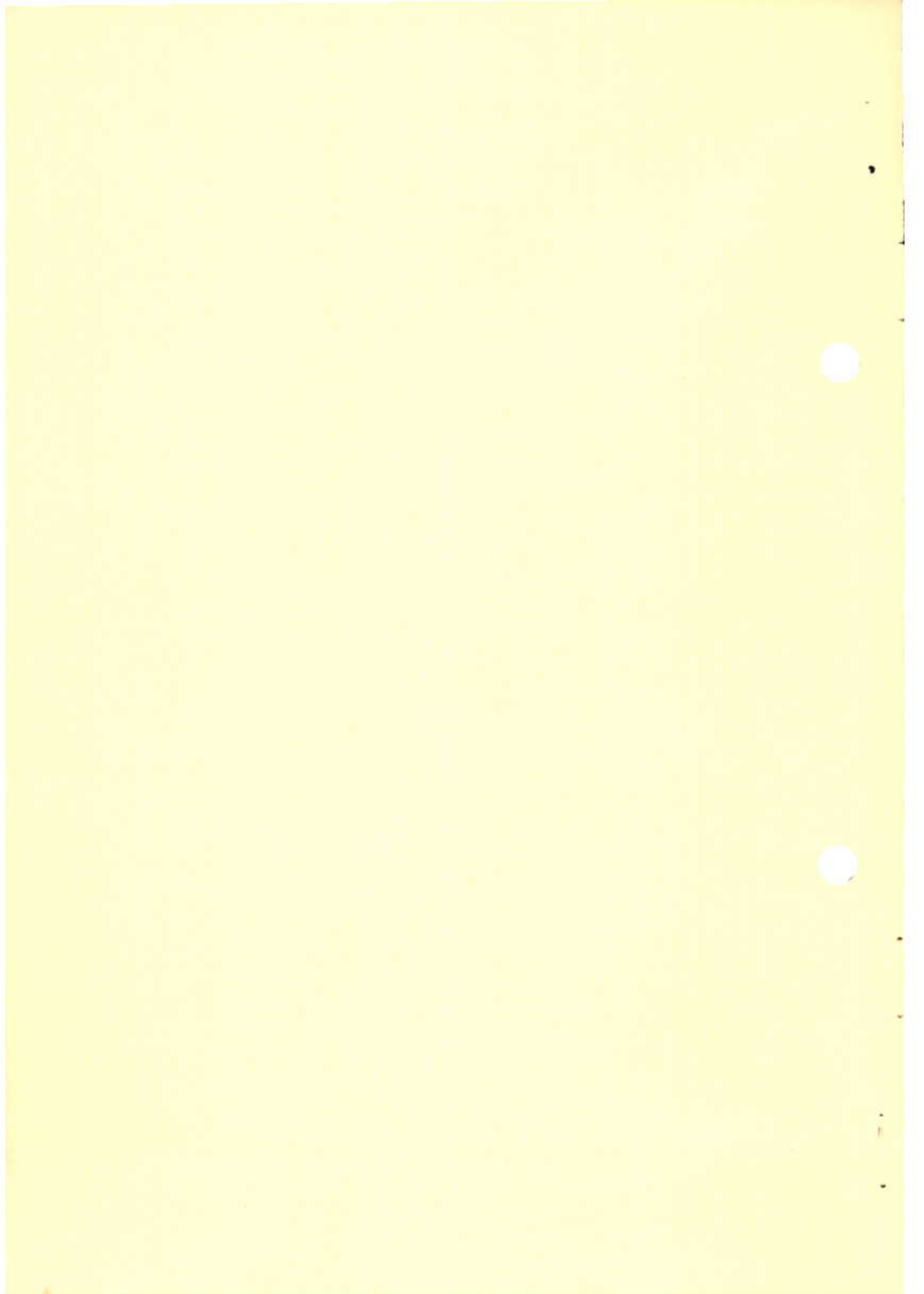


ROND
DE SCHUTSBOOM





STICHTING HEEMKUNDIGE KRING 'DE VYER HEERTGANGHEN'
GOIRLE

Doelstelling volgens de statuten:

De Stichting heeft ten doel de bevordering der studie van de heemkunde in de ruimste zin, in het bijzonder door:

a. de bevordering der studie van de heemkunde in de lokale en regionale aspecten van archeologie, geologie, toponymie, flora, fauna, architectuur, historie, folklore, sociale geografie en taalgebruik;

b. het aanwenden of doen aanwenden van de door deze studie verworven kennis ten bate van het lokale en regionale leefmilieu door het verrichten van relevante activiteiten:

c. het in stand houden van een streekmuseum, heemerf 'De Schutsboom'.

Lidmaatschap en abonnementen

Leden van de Heemkundige Kring ontvangen het periodiek 'Rond de Schutsboom' gratis.

Losse nummers f 3,50.

Lidmaatschap Heemkundige Kring f 20,-- per jaar.

Gezinsleden f 6,50 per jaar.

Voor leden is de toegang tot de maandelijkse lezingen gratis.

Openingstijden

Het museum is open elke zondag van 15.00 tot 17.00 uur, en voor groepen op aanvraag bij het secretariaat.

Het archief is open elke zaterdag van 10.00 tot 12.00.

Adressen

Heemerf De Schutsboom, Nieuwe Rielseweg 41-43,
5051 PD GOIRLE.

secretariaat: Ralph Bunchestraat 2, 5051 KX GOIRLE,
tel. 013-342973

redactie: Venneweg 11, 5051 BN GOIRLE. tel. 013-342182

HET VERSCHIJNEN VAN DIT PERIODIEK WERD MEDE MOGELIJK
DOOR DE FINANCIËLE BIJDRAGE VAN:

Bloemsierkunst "Abcoven",
Abcovenseweg 23, 5051 PT GOIRLE. tel. 341388

AMRO-bank,
Kloosterplein 1, 5051 AR GOIRLE. tel. 349132

Café-Bar Benelux,
Dorpsstraat 1, 5051 CH GOIRLE. tel. 342272

van Berkel B.V. foliedaksystemen,
Ralph Bunchestraat 15, 5051 KW GOIRLE. tel. 342445

Boerenbond+ Bouwmarkt Goirle,
Weth. de Brouwerstraat 33, 5051 SJ GOIRLE.,

Garage Jac. de Brouwer,
Hoge Wal 1, 5051 PX GOIRLE. tel. 430935

Assurantiën Burgers en van Esch, voor verzekeringen,
hypotheken, financieringen, woningbemiddeling,
Tilburgseweg 43, 5051 AA GOIRLE. tel. 342129

Chinees Indisch Restaurant "China Garden",
Tilburgseweg 12-14, 5051 AH GOIRLE. tel. 344594

Stichting "Goirles Belang",
p/a Dorpsstraat 18, 5051 CK GOIRLE. tel. 343486

Assurantiekantoor HEBU, eigenaar Fr. Burgers,
Lid NBVA garantie voor zekerheid.
Tilburgseweg 43, 5051 AA GOIRLE. tel. 342129

C. Hermans de Jong,
v. Haestrechtstraat 16, 5051 VD GOIRLE.

Keurslagerij Kees van Hest, tel. 341389
tijd. v. Haestrechtstr. 16, 5051 VD GOIRLE.

HET VERSCHIJNEN VAN DIT PERIODIEK WERD MEDE MOGELIJK
DOOR DE FINANCIËLE BIJDRAGE VAN:

Tuindersbedrijf C.G. van Hoek,
Abcovenseweg 98, 5051 AJ GOIRLE. tel. 432257

Autobedrijf Hoogendoorn B.V.,
Tilburgseweg 111, 5051 AC GOIRLE. tel. 341261

Juwelier & Edelsmid Paul Hoogendoorn,
Tilburgseweg 41, 5051 AA GOIRLE. tel. 345473

Bakkerij A. van den Hout,
Tilburgseweg 98, 5051 AJ GOIRLE. tel. 341768

Café-Restaurant "De Hovel",
Tilburgseweg 37, 5051 AA GOIRLE. tel. 345474

Café W. de Kort,
Kloosterstraat 30, 5051 RD GOIRLE. tel. 341372

Café-Restaurant zalenverhuur "De Linde",
Dorpsstraat 52, 5051 CL GOIRLE. tel. 341366

Maas heeft het,
Molenstraat 41a 5051 LE GOIRLE. tel. 349034

Micro-Consult,
Tilburgseweg 104, 5051 AJ GOIRLE. tel. 341681

N.M.B.-bank N.V.,
de Hovel 25-27, 5051 NR GOIRLE. tel. 349044

Toon van Oosterhout kantoorinstallaties,
Dorpsstraat 2, 5051 CK GOIRLE. tel. 345185

Slagerij Christ van de Pol,
Dorpsstraat 49, 5051 CJ GOIRLE. tel. 341227

T. van Puijenbroek-Vroom,
Bergstraat 28, 5051 HC GOIRLE.

HET VERSCHIJNEN VAN DIT PERIODIEK WERD MEDE MOGELIJK
DOOR DE FINANCIËLE BIJDRAGE VAN:

Coöp. Rabobank B.A.,
Tilburgseweg 97, 5051 AB GOIRLE. tel. 342831

Poelier J. van Roesel,
Dorpsstraat 63, 5051 CJ GOIRLE. tel. 341484

Bouwbedrijf P.J. Schellekens B.V.,
Dorpsstraat 60, 5051 CL GOIRLE. tel. 341617

Schepens electro,
Tilburgseweg 77, 5051 AB GOIRLE. tel. 341337

Bloemenmagazijn Schraven,
v. Malsenstraat 30, 5051 CD GOIRLE. tel. 343382

Taxi Smolders B.V.,
Tilburgseweg 61, 5051 AB GOIRLE. tel. 341432

Garage Spijkers B.V.,
Dorpsstraat 47, 5051 CJ GOIRLE. tel. 347771

J. Vekemans B.V. schildersbedrijf,
Ralph Bunchestraat 21, 5051 KW GOIRLE. tel. 341374





ROND DE SCHUTSBOOM

periodiek van:

STICHTING HEEMKUNDIGE KRING
"DE VYER HEERTGANGHEN"
GOIRLE

secr.: Ralph Bunchestraat 2, 5051 KX GOIRLE. 013-342973
redactie: Venneweg 11, 5051 BN GOIRLE. 013-342182

jaargang: 7

nummer: 1

mei 1987.

INHOUDSOPGAVE

- | | |
|---|--------|
| * Inleiding | blz. 2 |
| * Onze vroede vaders van weleer:-A. Houtepen
De secretaris die niet rekenen kon | 3 |
| * Genealogie: onze familienaam -6- Joseph Wijdemans | 6 |
| * De Kempen en zijn volk -6- Willy van Rooy | 9 |
| * Tussen Ley en die Gemeynackeren:-JCJ Hoogendoorn
De uitgifte van de Gemeynt aan W-Tilburg en Goirle | 13 |
| * Stilstaan in de kruidentuin:
De Doornappel - Ton Sas | 18 |
| * Gelicht uit oude archieven; - Niek Klooster | 20 |
| * Het heemarchief leeft - Joseph Wijdemans | 24 |
| * Uit de koker van Cees Robben over Goirle:
De lievelingen van Cambrinus en Hertog Jan en
daar horen die van sobrietas niet bij ... | 26 |
| * In onze brievenbus:
Uitslag van de enquête | 36 |

INLEIDING

Zoals U ziet is 'Rond de Schutsboom' in een nieuw jasje gestoken. Ons bestuurslid Cees Santegoets maakte de nieuwe omslag.

Dankzij een aantal Goirlese sponsors is het ook mogelijk geworden ons periodiek te laten drukken; hun namen vindt u op het gele inlegvel.

Met 'onze vroede vaders van weleer', een veel gelezen serie, zoals u in de uitslag van de enquête kunt vernemen, kunt u weer lachen.

Met onze familienaam-uitleg zijn we al tot de letter 'R' gekomen. Nieuwe leden zullen na de 'Z' toegevoegd worden.

De nog steeds nieuwsgierige Willy van Rooy verhaalt over zijn speurtochten naar een oud nonnetje.

Jan Hoogendoorn legt ons, aan de hand van een akte uit 1329, uit hoe de uitgifte van de 'gemeynst' in zijn werk ging.

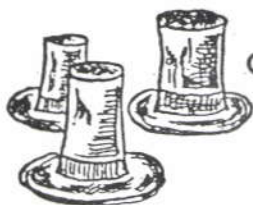
Niek Klooster gaat wat minder ver terug in de tijd, midden 18e eeuw. Hij heeft een akte ontcijferd, waaruit blijkt hoe zielig het toen met Goirle gesteld was.

U hoeft echter niet zulke oude documenten te doorvorsen om gehoor te geven aan de oproep van onze archivaris ir 'het heemarchief leeft'.

Cees Robben neemt u mee op kroegentocht rond 1800 en vertelt u wat 'oculaire inspectie' is.

Ton Sas, onze nieuwe voorzitter, houdt het wat dichterbij huis met de Doornappel, waarmee u heksen kunt verjagen.

de redactie.



ONZE
VROEDE VADEREN
VAN WELEER —

DE SECRETARIS DIE NIET REKENEN KON

In november 1924 deed de gemeentesecretaris alias ontvanger, ambtenaar van de burgerlijke stand, administrateur van het grondbedrijf, de raadsleden een staat met cijfers toekomen, waaruit zou moeten blijken 'dat de Gemeente nimmer geprofiteerd kan hebben van z.g. winsten in vroegere jaren door de gasfabriek gemaakt'. In de vergadering van 13 mei 1925 bij de behandeling van de 'Rekening van het gasbedrijf dienstjaar 1924' komt een van de raadsleden op dit schrijven terug.

Raadslid: In 1908 is door de ontvanger een geldlening verantwoord van f 9500,-- . Volgens besluit van de gemeenteraad van 23-12-07 zou een lening voor de gasfabriek worden gesloten groot f 7000,-- à 4%, door Gedeputeerde Staten goedgekeurd op 19-03-08.

De secretaris, een beetje verbluft, zendt een ambtenaar om de boeken te halen. Middelerwijl stelt het raadslid zijn volgende vraag.

Raadslid: Volgens de balans 1923 stortte de gasfabriek in de gemeentekas f 41.481,25.
De gemeenteontvanger verantwoordt f 37.175,44
Dit maakt een verschil van f 4305,81. Waar is dit laatste bedrag verantwoord?

Het bewuste boek is inmiddels gehaald doch de secretaris kan geen post van f 9500,-- vinden. Alleen de goedgekeurde lening van f 7000,-- . Hij kan met geen

mogelijkheid opheldering geven en zegt het niet te kunnen vinden.

Het raadslid heeft de juiste balanscijfers vanaf de oprichting van de gasfabriek opgespoord en komt tot de conclusie dat er circa f 35 mille in de gemeentekas moet zijn gebleven. 'Waar zijn deze winsten dan voor besteed?

Secretaris: (Hevig onthutst.) Dat moet de Raad weten.

Raadslid: Ja maar, die moeten toch in de gemeentekas zitten.

Secretaris: Laat ze er dan maar inzitten.

Raadslid: Uw cijfers kloppen niet. Ze zijn misleidend.

Secretaris: Daar hebben ze zeker ovens voor gekocht.

Raadslid: Indien de winsten voor wegen, trottoirs enz. besteed zijn, kan zulks toch gerust medegedeeld worden. Het gaat niet op de Raad wat cijfers voor te toveren met de conclusie 'dat er nooit winsten gemaakt zijn'.

Voorzitter: De cijfers zijn eigenmachtig door de secretaris opgesteld.

Raadslid: Zelfs de cijfers van rente en aflossing kloppen niet met de officiële balansen.

Secretaris: Dat is wel mogelijk. U heeft misschien verstand van 'commerciële boekhouding', maar wat ik hier voer is geheel wat anders.

Raadslid: Dat merk ik, daar kunt U zelf nog niet aan uit. Ik vraag U niets anders dan opheldering over de door mij geconstateerde verschillen. Wanneer U deze mij niet kunt geven, zal ik ze in Den Bosch zien te krijgen.

Secretaris: Die kunt U hier ook in de gemeenterekeningen vinden. Ik boek enkel inkomsten en uitgaven; waar het geld voor besteed wordt heb ik niets mee te maken.

- Raadslid: Ik hou vol dat Uw cijfers niet kloppen.
- Secretaris: U zegt iets wat niet waar is. Bovendien is het stuk in mijn vrije tijd gemaakt.
- Raadslid: Ik bewijs U toch dat ze absoluut misleidend zijn. Maar ik wens er met U niet verder over te praten. Ik zal in Den Bosch wel inlichtingen vragen.
- Secretaris: (tot de voorzitter) Ik dacht wel dat ik er vanaavond nog aan zou moeten.
- Raadslid: Dus U voelde toch nattigheid!

De voorzitter sluit hierna de discussie erop wijzend dat het Gasbedrijf vroeger niet afzonderlijk beheerd werd en alle gelden in de gemeentekas terecht kwamen.

Laatste opmerking Raadslid: Juist daarom moeten ze hier worden verantwoord.

In de daarop volgende raadsvergadering van 11-06-'25 stond van deze discussie niets genotuleerd. Na een opmerking hierover door het betreffende raadslid, deelde de secretaris mede 'dat hij niet kan notuleren en tegelijkertijd inlichtingen geven. Of het raadslid zelf geen stukje kon schrijven?'

Raadslid: Misschien komt 'Goirlese toestanden' binnenkort wel uit, dan kunt U het daaruit overnemen!

Voorzitter: Goed, dat zullen we dan afwachten.

En inderdaad stond in de notulen die werden voorgelezen in de vergadering van 24 juli 1925: 'Raadslid heeft me verwezen naar een blaadje dat binnen enkele dagen zou verschijnen, waaruit ik de betreffende debatten wel zou kunnen overnemen.' En hij voegt eraan toe: 'Dit blad dat bezield is met Trotskische ideeën heeft een artikel aan mijn persoon gewijd, waarvan de inhoud zo beledigend is, dat ik niet kan besluiten daaruit iets te notuleren.' Dat is dan ook nooit gebeurd.

Uit: Goirlese Toestanden

Ad Houtepen.